

VOLITVE 2011: ŠTUDIJA PERCEPCIJE KANDIDATOV

Spremembe po prvem soočenju

Mitja Tuškej, strateg in partner, Formitas BBDO

15. november 2011

VREDNOTE TRŽNIH ZNAMK IN VREDNOTE POLITIKOV

V četrtek, 10. novembra, so se začela prva volilna soočenja. Za vse, ki spremljamo raziskavo percepcije, je bilo veliko vprašanje, kako bodo soočenja vplivala na zaznavanje politikov. Je moč v enem dnevu spremeniti percepcijo znamke? Lahko volilna soočenja spremenijo naše videnje politikov in naše prepričanje, ki ga o njih imamo, in v kolikšni meri?

Vsak po svoje – s strokovnega vidika, seveda – smo želeli in kar malo navijali, da bi kandidati čim bolj presenetili. Tako v pozitivnem kot negativnem smislu. Ob petkovi jutranji kavi smo premlevali svoje vtise o tem, kdo je na soočenju deloval v skladu s svojim zaznanim profilom in kdo je od svoje zaznane podobe močno odstopal.

Strinjali smo se, da bi se znal gospodu Virantu zaznan profil najbolj spremeniti. Zakaj? Zdelo se nam je, da je njegov profil najbolj 'na udaru', saj je bil pred soočenjem zaznani profil gospoda Viranta izredno pozitiven. Naše domneve so s svojimi prvimi komentarji potrdili tudi mediji, ki so – če povzamemo – nakazali: Virant je razočaral, Pahor je pozitivno presenetil, Janša je bil bistveno bolj umirjen kot v preteklosti, Janković je dal premalo od sebe.

Kako se je spremenila moč pozicije politikov?

Da bi lahko ločeno analizirali zaznavo naših politikov pred soočenjem in po njem, smo v tokratno analizo vključili le tiste podatke oziroma dogovore anketirancev, ki so v bazo podatkov prispeli **po 10. novembru** – torej po soočenju. Do nedelje zvečer smo dobili **160 novih odgovorov**.

Rezultati so pokazali, da se je moč pozicije politikov, ki jo merimo z indeksom pozicioniranosti, pri nekaterih politikih v primerjavi s prejšnjimi rezultati kar precej spremenila, pri nekaterih pa je ostala praktično nespremenjena. Podatke o moči pozicioniranosti politikov pred soočenji najdete v članku [Kako zaznavamo naše politike](#).

Indeks pozicioniranosti se v primerjavi s podatki iz obdobja pred volilnim soočenjem praktično **ni spremenil** pri Katarini Kresal, Gregorju Golobiču, Zmagu Jelinčiču in Karlu Erjavcu.

Moč pozicije se je **rahlo okrepila** pri Radovanu Žerjavu (6), Ljudmili Novak (6), Matjažu Hanžku (12) in Borutu Pahorju (9), pri Zoranu Jankoviču pa se je moč pozicije poslabšala, in sicer za 6 indeksnih točk.

Janez Janša je po prvem soočenju med vsemi kandidati glede na moč pozicije **pridobil največ**. Njegov indeks pozicioniranosti se je namreč iz 209 povečal na 226. Glede na moč pozicije tako razlika med Janšo in Jankovičem postaja vse večja.

Velik poraženec 'prvega četrtka' pa je – kot vse kaže – **Gregor Virant**. Njegov indeks pozicioniranosti je namreč padel za ogromnih 52 indeksnih točk. Razlika v moči pozicije Viranta in Pahorja se je zmanjšala na (glede na učinek prvega soočenja) nadomestljivih 27 točk, medtem ko je še v četrtek ta razlika delovala nepremagljiva. Borut Pahor je namreč za Gregorjem Virantom zaostajal kar za 88 indeksnih točk!

Zaznana podoba Viranta pred soočenji in po njih

Največje spremembe v moči pozicije so se zgodile pri politiku Gregorju Virantu. Rezultat ni presenetljiv, saj je Virant kandidat, o katerem volivci še niso mogli imeti oblikovane jasne in izrazite podobe, saj gre za »novejšega igralca« v političnem prostoru.

Zato si bomo podrobneje pogledali, kaj se je dogajalo s kakovostjo in močjo pripisanih značilnosti in vrednot pri tem politiku. Več o kakovosti pozicije naših politikov pred soočenji si lahko preberete v člankih [Značilnosti znamk in značilnosti politikov](#) ter [Vrednote znamk in vrednote politikov](#).

Prikaz 1: Zazan profil Gregorja Viranta pred soočenji

Rank	Značilnosti	Odstotek	Vrednote	Odstotek	Junaki	Odstotek
1	Je strokoven-a	50%	moderno	42%	Robin Hood	36%
2	Najbolj sredinski-a	48%	jasno	33%	Doktor House	25%
3	Ima sveže ideje	46%	ambiciozno	31%		
4	Dobro kotira med intelektualci	45%	racionalno	31%		
5	Pripravljen-a je na sodelovanje z drugimi politiki	43%	optimistično	31%		
6	Vzbuja upanje	42%	zaupanje	30%		
7	Politik 21. stoletja	39%	odgovorno	30%		
8	Izraža se jasno in razumljivo	34%	odprto	30%		
9	Vliva zaupanje	33%	sposobno	30%		
10	Najbolj vreden-a zaupanja	32%	liberalno	29%		

Virant je med anketiranci s svojo strokovnostjo, sredinskostjo in pripravljenostjo za sodelovanje z drugimi vzbujal upanje in zaupanje. Razumeli smo ga kot racionalnega, odgovornega, jasnega in ambicioznega politika, ki je moderen, racionalen, sposoben in odprt. Kombinacija Robinhoodovskega doktor Hausa, ki je glede na zaznave pritegnila aktivni in izobražen del populacije.

Prikaz 2: Zazan profil Gregorja Viranta po soočenjih

Rank	Značilnosti	Odstotek	Vrednote	Odstotek	Junaki	Odstotek
1	Najbolj sredinski-a	37%	ambiciozno	28%	Robin Hood	22%
2	Je strokoven-a	36%	moderno	25%	Doktor House	19%
3	Dobro kotira med intelektualci	33%	liberalno	24%		
4	Pripravljen-a je na sodelovanje z drugimi politiki	29%	optimistično	22%		
5	Ima sveže ideje	27%	odprto	21%		
6	Vzbuja upanje	24%	jasno	20%		
7	Izraža se jasno in razumljivo	20%	sposobno	20%		
8	Spoštuje tuje mišljenje	19%	racionalno	18%		
9	Politik 21. stoletja	17%	odgovorno	15%		
10	Vedno pripravljen-a na nove izzive	17%	umirjeno	15%		

Moč pozicije se slabša, zaupanje odšlo

Slika znanega profila Gregorja Viranta po prvih soočenjih je na prvi pogled podobna sliki pred soočenji. Podobne značilnosti, podobne vrednote, še vedno Robin Hood in Doktor House, zelo podobna znanostna volilna baza. Vendar sta izraziti predvsem dve razliki: precej se je znižala moč (število) pripisanih elementov, Poleg tega pa je iz najpogosteje pripisanih elementov odšlo zaupanje, ki je Viranta pred soočenji krepko razločevalo od ostalih kandidatov.

Pozitivni pripisi Virantu slabijo

Med pripisi, na primer, je v tednu pred prvimi soočenji kar 50 % anketiranih Virantu pripisalo značilnost, da **»je strokoven«**. Po soočenjih se je delež teh pripisov zmanjšal za kar 14 odstotnih točk. Podobno velja za značilnosti, da **»ima sveže ideje«**, ki je pred soočenji Viranta močno opredeljevala. Do prvih soočenj je kot 'idejno najbolj svežega' Viranta prepoznalo kar 46 % anketiranih, po soočenju pa ga kot takega prepoznava le še 27 % anketirancev, kar je skoraj 20 odstotnih točk manj. Še večja razlika je pri značilnosti, da je Virant **»politik 21. stoletja«**. Tu je Virant izgubil več kot polovico pripisov (upad iz 39 % za 22 odstotnih točk). Med vrednotami se je na primer razpolovilo tudi zaznavanje Viranta kot **»odgovornega«** politika.

Kdo je Virantu vzel strokovnost in zaupanje?

Zanimivo je pogledati, kdo je Virantu odvzel strokovnost. Največ sta na strokovnosti v primerjavi z rezultati pred soočenji pridobila Janez Janša (7 odstotnih točk) in Zoran Jankovc (6 odstotnih točk). In kam je odšlo zaupanje? Značilnost **»je zaupanja vreden človek«** se je od Gregorja Viranta razdelila predvsem med Janeza Janšo in Radovana Žerjava, ki sta na zaupanju pridobila 6 odstotnih točk, na zaupanju pa sta pridobila tudi Jankovič in Hanžek, in sicer vsaj po 4 odstotne točke.

Želite sodelovati tudi vi?

Pri reševanju lahko sodelujete – če še niste - tudi vi, in sicer na strani

http://www.finance.si/anketa_volitve.

Mitja Tuškej, Formitas